

ÇOCUKLARDA TRAVMATİK KALÇA ÇIKIĞI

(6 Vaka Münasebetiyle)

Dr. Orhan TAYLAN (x)

Dr. Muzaffer AYKURT (xx)

ÖZET

1966-1972 yıllarında gördüğümüz travmatik kalça çıkıklı 6 çocuk hasta takdim edildi. Bunların 5 tanesi posterior, 1 tanesi de arteriöl çıkık idi. Hastaların yaşları 7-15 arasında ve üçü erkek idi. Literatürde nadir görülen bu vakalar ortalama 1-5 yıl sonra kontrol edildiler. 4 tanesinde femur başı normal, bulundu ikisinde de femur başında dejenerasyon yassılaşıma ve eklem yüzünde intizamsızlık görüldü.

GİRİŞ :

Kalça travmatik dislokasyonu umumiyetle fazla sürat yaralanmaları veya büyük zorlamaların bir neticesidir. Hernekadar sık değilsede azda değildir. Erişkinlerin travmatik kalça dislokasyonu araştırmaları son senelerde olmuştur. Thomson-Eptein ve Stewart-Milfort bu araştırmaların öncülerindedir(1).

Acetabnlumun femur başının 2/3 ünü içerisine alabilecek büyüklükte oluşu sebebiyle kalça çıkıkları vucuttaki total çıkıkların % 2 sini teşkil ederler. Bilhassa çocuklarda genellikle az görülür fakat nadir de değildir(2,3).

1970 senesine kadar olan literatür araştırmalarımızda neşredilmiş 317 adet çocuk travmatik kalça çıkığı vakasına rastladık (Tablo 1).

İlk olarak 1959 senesinde Fineshi (4) dünya literatürünü inceleyerek 150 adet neşredilmiş vaka olduğunu gördü. Maalesef bu vakaların büyük bir kısmı yetersiz bir şekilde dökümante edilmişlerdi. Bu hususta ilk defa ayrıntılı olarak Pennsylvania üniversitesi 1959-1966 seneleri arasındaki 151 vakalık serileri ni rapor ettiler(3). Şusuallerin cevabını bulmaya çalıştılar :

1- Çocuklardaki travmatik kalça dislokasyonlarından sonraki avasküler nekroz oranı nedir ?

2- Hangi faktörler (eğer varsa) avasküler nekroz oranına tesir eder ?

3- İskeletmaturesine eriştiği zaman travmatik kalça dislokasyonun neticesi neye varacak ?

(x) A.Ü. Tıp Fakültesi Ortopedi Kliniği Öğretim Görevlisi

(xx) A.Ü.Tıp Fakültesi Ortopedi Kliniği Öğretim Görevlisi

Tablo I: Literatür Araştırmalarımızda Bulduğumuz Çocuk Travmatik Kalça Çıkıkları Vakaları

Literatür Review (Fineshi	1949	(4)	150 Vaka
Morton	1959	(5)	4 «
Cros Juan	1959	(6)	1 «
Haliburton	1961	(7)	1 «
Freeman	1961	(8)	7 «
Glass and Powel	1961	(9)	47 «
Piggot	1961	(10)	9 «
Tronzo	1961)	(11)	1 «
Funk	1962	(12)	40 «
Wilson	1966	(13)	4 «
Pensylvania ort.	1967	(51)	51 «
Sankarankutt	1967	(1)	1 «
Arthur	1970	(2)	1 «
Toplam			317 Vaka

4- Çocuklardaki, travmatik kalça dislokasyonu büyüklerde aynı şekilde tezahür edenden farklıdır.

Çocuklarda travmatik kalça çıkıkları içinde de Biletaral olanları

oldukça enderdir. Böyle bir vaka ilk defa 1970 senesinde Arthur M. Bernhang tarafından rapor edilmiştir(2).

Materyel ve Metod :

Materyel olarak çalışmamıza Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastahanesi ortopedi Kliniğinin faaliyete geçtiği 14 şubat 1966 tarihi ile 1 Ocak 1972 tarihleri arasında, kliniğe müracaat eden 76960 hasta arasındaki 29 adet travmatik kalça çıkıklı içerisinde bulunan 6 adet çocuk dahil edilmiştir.

Bu 6 adet travmatik kalça çıkıklı vakamızın hepside pür travmatik kalça çıkığı idi ve-hiç biri kırıklı çıkık vas-

fını taşımıyordu. Vakalarımız anestezi altında redükte edildikten sonra 3 hafta müddetle ya cilt traksiyonunda tutuldular veyahutta pelvipedal alçı içerisine alındılar, bu müddetin nihayetinde 6 hatta müddetle koltuk değneği verilerkek basmamaları temin edildi. Toplam 9 haftanın nihayetinde röntgenolojik olarak normal bulunanların basmalarına müsaade edildi. Bir vaka iskelet traksiyonu ile, bir vakada cerrahi olarak redükte edildi.

VAKALARIMIZIN TAKDİMİ :

Vaka I: M.A. 8 yaşında erkek çocuk, 29.9.1968 tarihinde sol kalçasındaki ağrı ve hareket ettirememe şikâyetleri ile müracaat etti. 1 gün önce kendisine kamyon çarpmış. Götürüldüğü gün sınıkçıdan bir fayda temin edilmemiş, sol kalça şiş, ödemli ekstremitte adduksiyon ve iç rotasyonda, ve diğerrine-nazaran 1,5 cm. kısa idi. Grafide sol kalçada Posterior lüksasyon mevcuttu. Aynı gün anestezi altında redükte edildi.-21 gün sonraki ve 2.8.2.1970 tarihli grafisi ile fizik muayenede hasta normal bulundu.

Vaka II. H.Y. 7 yaşında erkek çocuk 5.10.1968 tarihinde 7339 Prot. No ile sağ kalçada posterior çıkık teşhisi ile yatırıldı. Aynı gün anestezi altında redükte edildi. Hikâyesinde kağrı arabası altında kalmış. 23.1. 1969 ve 25.4.1971 tarihlerinde kontrolleri yapıldı gerek fizik muayenede ve gerekse röntgen taetikinde kalça normal bulundu.

Vaka : III :

Ü.Ş. 10 yaşında kız çocuk 22.5. 1969 tarihinde 3459 prot No. ile eve 4 aylık posterior kalça çıkığı teşhisi ile yatırıldı. 4 ay önce oynarken düşmüş. Müteaddit defalar sınıkçıya gitmişler netice alamamışlar. Sol alt ekstremitte adduksiyon ve iç rotasyonda idi. İskelet traksiyonu ile kalça gevşetildi cerrahi olarak redükte edildi pelvi pedal alçıya alındı. 3.10.1969 tarihli kontrol grafisinde başta aseptik nekroz görüldü. ischium'a dayanan cihaz

tavsiye edildi Redüksiyonda 1 sene sonraki 25.7.1970 tarihli kontrolünde kalça ağırlı ve hareketler limitlenmiş, 3 cm. kısalık mevcutu. Grafide başta yasılaşma ve intizamsızlık göze çarpıyordu.

Vaka : IV :

G.Y. 8 yaşında kız çocuğu 8.7. 1969 tarihinde 4759 protokol no ve 7 günlük posterior travmatik kalça çıkığı teşhisi ile yattı. Aynı gün kapalı olarak redükte edildi. Kontrollerine hiç gelmedi. 22.10.1970 tarihdeki mektupla çağırımız üzerine müracaat eddi. Muayenede abduksiyon 25 derece fleksiyon 70 derece sınırlı idi. 2 cm. kısalık ve ağırlı bir kalça vardır. Grafide baş aseptik nekroza bağlı olarak yasılaşmış ve deforme olmuştu.

Vaka V:

N.U. 15 yaşında kız çocuğu, 6.10. 1969 tarihinde 7452 protokol no ile ve sol kalça obturator çıkık teşhisi ile yatırıldı. Hikâyesinde 10 gün evvel arabadan düştüğü öğrenildi. Manuplasyonla redükte edilemedi. İskelet traksiyonu ile redükte edildi. 4.11.1969 tarihli kontrolü normaldi.

Vaka VI :

B.A. 15 yaşında erkek çocuk 23. 12.1970 tarihinde sağ kalça posterior çıkığı teşhisi ile yatırılan hastanın 8 gün evvel koşarken, ayağının kayması neticesi düştüğü öğrenildi. 2.2.1971 5.5.1971 ve 26.11.1971 tarihli kontrolleri normal bulundu.

Bulgular :

14 Şubat 1966 ve 1 Ocak 1972 tarihleri arasında 29 adet travmatik kalça çıkıklı vaka arasında sunulan

6 adet çocuk travmatik kalça çıkıklı vakamızın hiç biri iskelet maturation erişmemiştir.

Vakalarımızdan biri 7 yaşında i-
kisi 8 er yaşlarında, ibiri 10 yaşında
geri kalan 2 tanesi ise 15 er yaşlarında
idiler. Vakalarımızın 43 ünü (% 50)
erkek çocuklar teşkil ediyorlardı.

Tesbit ettiğimiz 6 adet çocuk trav-
matik kalça çıkıklı vakamızın (% 83)
5 tanesi posterior, (% 17) 1 tanesi de
anterior tipte travmatik kalça çıkığına
maliktiler. (Tablo I).

Tablo I: Vakalarımızın Lezyon Şekli ve Tarafına Göre Sınıflandırılması

Lezyonun Şekli	Lezyonların Bulunduğu Taraf		
	Sol	Sağ	Toplam
Posterior lüksasyon	3..%50	2..%35	5..%83
Anterior Lüksasyon	1..%37	—	1..%17
Santral Lüksasyon	—	—	—
TOPLAM	4..%67	4..%33	6..%100

Tablo I de görüldüğü gibi 6 vaka-
nın sadece 2 tanesi (%33) sağ kalça,
4 tanesi (% 67) sol kalça travmatik
çıkığı idi. Vakalarımızın içerisinde en
erken müracaat müddeti 24 saat idi.
Diğer vakalarımızın müracaat müddetleri
ise 48 saat ile 4 ay arasındageşiyor-
lardı. Şöyleki bir vaka bir hafta zar-
fında birvaka 10 uncu gününde, bir vaka
vaka ise hadisenin oluşundan tam 4 ay
sonra kliniğimize müracaat ettiler.

Bu vakalarımızdan 4 adedi kapalı
olarak anestezi altında-redükte edildiler.
Bir tanesi (Bu vaka 10 gün sonra mü-

racaat eden obturator çıkıklı çocuğu)
manüplatif olarak redükte edilemedi,
tüberasitas tibiadan yapılan iskelet
traksiyonu ile 48 saat zarfında redükte
edildi. 4 ay sonra müracaat eden pos-
terior lüksasyonlu posterior çıkıklı 10
yaşındaki kız çocuk ise cerrahi olarak
redükte edildi. Vakalarımızdan 4 ade-
dinin kontrol neticeleri normal bulundu.
Bir açık olarak redükte edilen vaka
olmak üzere 2 adedinde aseptik nekroz
gelişti. Vakalarımızın oluş saatleri ile
hastaneye geliş zamanları arasında geç-
en zaman ortalama olarak 24,5 gün
olarak tesbit edildi.

Tartışma :

Vakalarımızın literatürle karşıla-
ştırılmalarında aşağıdaki neticeleri alındı.

6 vakamızdan 5 i (% 83) posterior
dislokasyon 1 vaka (% 17) anterior
dislokasyon idi. Bu neticeler Barcat
ve Testat'ta Posterior % 66,89 anterior
dislokasyonlar ise % 23,85 idi (14)
Pennsylvania Orthopaedic Society'in (3)
(Donnalson) 1967 senesindeki son ra-

porlarında ise 51 vakanın 4 i (% 80)
posterior dislokasyon, 8 i (% 16) an-
terior ve 2 vakasında (% 4) central
dislokasyon olduğu belirtilmektedir.
Pennsylvania'nın neticeleri bizim neti-
celerimize yakın düşmektedir.

Glass A. and Powel (9) cinsiyet
oranını % 55 kız, % 45 erkek Donalson
(3) % 78 erkek, % 22 kız olarak bul-

muşlar bizde ise bu oran % 50 kız % 50 erkektir.

Çıkiğın hangi kalçada görüldüğü hususuna gelince bizim vakalarımızda % 67 sol, % 33 sağkalçadır. Literatürde ise bu durum Glass A. and Powel(9) tarafından % 68 sağ, % 32 sol, Donnalson(3) ise % 53 sol % 47 sağ olarak rapor edilmektedir ki Glas EA . and Powel'in neticeleri ile bizim neticelerimiz aynı düşmektedir.

Pennsylvania Orthopedic Society'in(6) derlemiş oldukları 165 vakalık kombine serilerinde çıkık ile redüksiyon zamanı bilinen 63 vakada, çıkık ile redüksiyon zamanı arasında 24 saatten az zaman bulunan 45 hastanın 41 inde (% 90) iyi, 4 ünde % 10 kötü netice, Dişlokasyon ile redüksiyon arasında geçen zaman 24 saatten fazla olan 18 hastada ise; 8 inde(% 44) iyi 10 hastada ise (% 56) kötü netice bildirilmektedir.

Bizim vakalarımızda ise, 1 vaka da bu müddet 24 saatten azdı, netice iyi idi (% 100) Diğer 5 vakamızda ise 2 sinde (% 40) aseptik nekroz gelişmişti

ve geri kalan 3 vakamızda(%60) netice iyi idi , ki bu 5 vakamızda müracaat müddetlerine kadar geçen zaman 48 saat ile 4 ay arası değişiyordu.

Donnalson(3) iskelet gelişiminin bitimine kadar takip edilen 18 hastada en kötü neticelerin 6-10 yaşlar arasında olan vakalardan çıktıklarını belirtmiştir. Şöyleki; 18 hastadan 6-10 yaş arasında olan 9 hastadan 3 ü normal, 6 sı ise kötü olarak sonuçlandırılmıştır. Bizim-vakalarımızı iskelet maturationuna kadar takip etmeğe henüz daha zamanımız olmamakla beraber halen elde ettiğimiz neticelerimizde; 6 hastamızdan 6-10 yaş gurubunda bulunan 4 hastamızdan 2 sinde iyi 2 sinde de kötü netice almış olmamız yukarıdaki görüşü destekler mahiyettedir.

Ortalama müracaat müddetlerinin hastalarımızda 24,5 gün oluşu ve bize müracaatlarından evvel bilâistisna hepsinin sınıkçılara uğrayarak zorlu manüplasyonlara maruz kaldıklarını göz önünde tutacak olursak, elde ettiğimiz neticelerin şu ana kadar iyi olduklarını söyleyebiliriz.

SONUÇ :

1966 ve 1972 seneleri arasında kliniğimize müracaat eden hastalar arasında 6 adet çocuk travmatik kalça çıkıklı vaka tesbit edilmiştir. Bunlardan kontrollerinde 4 ü normal bulundu,

iki adedinde ise aseptik nekroz teşekkül ettiği görüldü. Hastalarımızın geç müracaat etmelerine rağmen elde edilen neticeler literatürle karşılaştırıldıklarında tatminkar bulundular.

SUMMARY

The Traumatic hip dislocation in children

During the period 1966 to 1972. In our clinic we observed six children who had traumatic hip dislocation.

Five cases of them were posterior dislocation, and another one case was anterior dislocation. The ages of these cases were between seven and fifteen

years old, three cases of them were female, and other three cases were male. These patients who were uncommon, in the literature, were controlled after average of one and half years

In four cases femoral heads were found normal. In roentgenograms in two cases the femoral heads were seen degenerated, flattened, and irregularity of the joint surface, in roentgenogram.

KAYNAKLAR

1- Sankrakkutt, M. Swansen, Wales: Traumatic inferior Dislocation of the Hip (Luxatio Erecta) in Child. J. Bone and Joint Surg. Vol 49-B 1, 145 feb. 1967.

2- Arthur, M. Berhang: Huntington New York, Simultaneous Bilateral Dislocation of the Hip, J. Bone and Joint Surgery Vol: 52-A No. 2:365-366, 1970.

3- Donnalsen, WiF. et al (Pennsylvania Orthopedic Society Research Committee) Traumatic of the Hip Joint in Children Final Report J.B. and Surg. 50-A 78-88 jan 1968

4- Fineshi Glanfrance: Die Traumetischer Hüftverrenkung Bei Kindern Literaturübersicht und Staticher Beitrag Von 7 Fallon Archiv f. ortop. 48: 425-436, 1956.

5- Norton K.S.: Traumatic Dislocation of the hip A. follow-up Study Canadion J. Surg. 3: 47-74, 1959-1960.

6- Cros Juan A. Osteochondrosis of the upper femoral Epiphysis Following Traumatic Dislocation of the Hip Joint. J. Bone and Joint Surgery Vol E-A, 1335-1338 oct. 1959.

7- Haliburton, R.A., Brockenshire, F.A. and Barber J.R.: Avascular Necrosis of the femoral Epiphysis after Traumatic Dislocation of the Hip

Children J.B. and J. Surg. 43-B 43-46 Feb. 19761

8- Freeman, G.E.: Jr. Traumatic Dislocation of the Hip Children, A. Report of seven Cases and Review of the literature J.B. and J. Surg. 43-A 401-406 April 1961.

9- Glass Alan and Powell, H.D.W.: Traumatic Dislocation of the Hip in Children and Analysis of forty-seven patients J.B. and J. Surg 43-29-37 feb. 1961.

10- Piggot, J.: Traumatic Dislocation of the Hip. Late result in 76 cases Acta orthopl. Scand 21, 99-112, 1951.

11- Tronzo, R.G.: Traumatic Dislocation of the Hip in Child, a problem in anesthetic Management J. Am. Med. Assn. 176: 636-527, 19561.

12- Funk, F.J.: Jr.: Traumatic Dislocation of the Children, Factors influencing prognosis and Treatment J.B. and J. Surg. 44-A 1135-1145 Sept. 1953.

13- Wilson, D.W.: Traumatic Dislocation of the Hip in Children: A Report of Four Cases J. Trauma, 6: 739-743, 1966.

14- Nigst, R.: Spezielle fracturen und. Luxationslehre, Band III George Thime Stuttgart, 1-69, 1969.